

2020-02-24

kontakt@bredbandsforum.se

Infrastruktur för mobilt bredband – minnesanteckningar från möte 4

14 februari 2020, Stockholm

Deltagare

Björn Blondell (ordförande)

Erik Larsson

Michaela Stenman

Cecilia Reje

My Bergdahl

Elisabeth Grefalk

Patrik Pozzolini

Mats Isaksson

Peter Bryne

Jan Boström

Maria Jonsson

Cecilia Sjödén

Post- och telestyrelsen

Region Värmland

SKR - Sveriges Kommuner och Regioner

Lantbrukarnas Riksförbund

IT&Telekomföretagen

Tele2

Telia

Telenor

Svenska stadsnätetsföreningen

Post- och telestyrelsen

Tre

Torsby kommun

Christian Höglund

Jan Nilsson

Bredbandsforums kansli

Analysys Mason

Agenda

- Välkomna: Agenda och målet med dagens arbete
- Diskussion – utestående frågor från arbetsgruppsmöte 3
- Genomgång av slutrapportens disposition
- Workshop: Genomgång av utkastet till slutrapport
- Sammanfattning av utkastet till slutrapport
- Summering och avslutning av mötet

Öppnande av möte

Ordförande öppnade mötet och hälsade alla välkomna.

Presentationsrunda

Kort presentationsrunda, Mats Isaksson, Telenor, ersätter Joakim Styf.
Jan Nilsson, Analysys Mason, förstärker Bredbandsforums kansli under resterande projekttid.

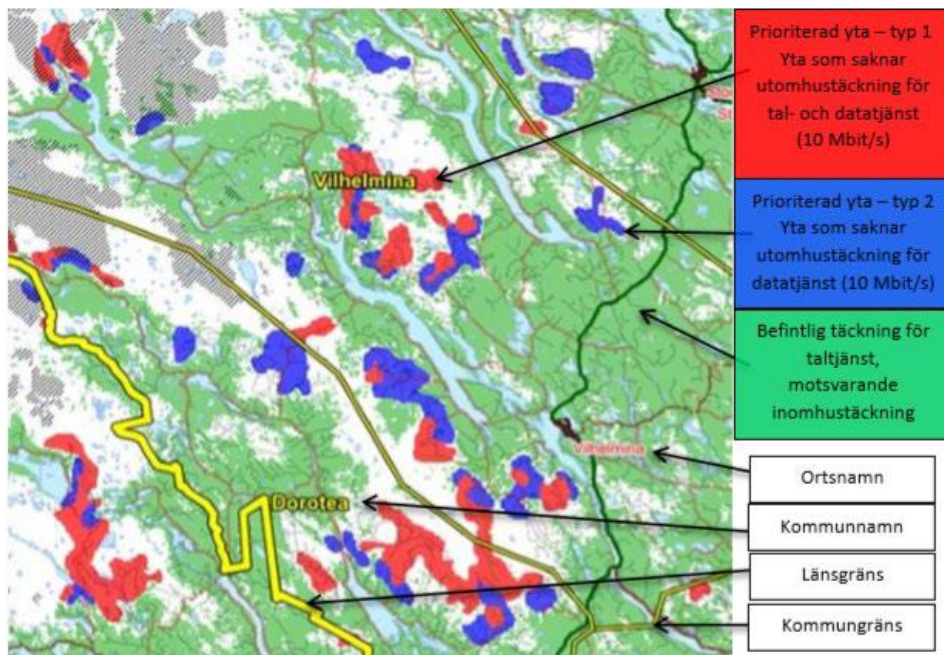
Diskussion – utestående frågor från arbetsgruppsmöte 3

1. Hur kopplar figur 1 i rapporten ”PTS mobiltäcknings- och bredbandskartläggning 2017” till 2023 målet?

Figur 1 – geografisk representation av områden där man normalt befinner sig

2. Hur kopplar 2023 målet till täckningsytorna i 700 MHz-auktionen?

Kommentar: Kartan är från när 700 MHz-bandets täckningskrav designades. Målet var vid det tillfället att få täckning längre ut, även i områden utan bofast befolkning. Målet 2023 är annorlunda uttryckt vilket fått PTS att fundera på om kartan i rapporten "PTS mobiltäcknings- och bredbandskartläggning 2017" fungerar ur ett uppföljningsperspektiv. PTS håller därför på att ta fram en ny variant av mål, lite mer riktat på mer än bara täckning absolut överallt. De nya målen inbegriper också järnvägar, vägar och liknande. PTS kommer med stor sannolikhet introducera de nya målen i rapporten "Bredbandskartläggningen" som kommer under våren 2020.

Kommentar: Vid auktionen av 700 MHz-bandet är ett av tillstånden förenat med täckningskrav. Enligt beräkningar räcker investeringarna till att täcka cirka 30% av de områden som pekats ut. Bör man se över de vita områdena som berörs i auktionen för 700 MHz-bandet och istället titta på områden som berör 2023 målet?

Kommentar: Samma synpunkter kommer från kommuner och regionala bredbandskoordinatorer i Norrbotten.

Kommentar: Telia har haft kontakt med samtliga län som har täckningskrav.

Kommentar: Bredbandskoordinatorerna skickade ut underlagen till kommunerna så fick kommunerna prioritera de viktigaste områdena. Sedan sammanställdes det och skickades till Telia.

Kommentar: Utifrån remissvaren från IT Norrbotten framkom att de såg problem att tillgodogöra sig de här områdena för att göra en god analys av dem. Det är möjligt att problemet varit större i andra län som inte har lika god samordning som IT Norrbotten har.

Kommentar: Det finns områden som bevisligen inte är utpekade i täckningskraven för 700 MHz-bandet, där väldigt många faktiskt rör sig.

Kommentar: Det är viktigt att även PTS kommer med i täckningsprocessen utöver kommuner och mobiloperatörer.

Kommentar: Telia har lämnat in ett förslag enligt licensvillkoren (700 MHz) på en nominell plan från årsskiftet som redovisats för PTS som ska komma med svar innan april.

Kommentar: Det fanns ett förfarande som utgick från PTS som efterfrågade hur man såg på de områden som PTS pekade ut och den process som var. Det fanns en möjlighet att komma in med synpunkter på täckningskraven.

Kommentar: Få med en skrivning i rapporten om att det optimala är en dialog med kommuner och regioner som har lokalkännedom tillsammans med marknadsaktörer för att identifiera områden för utbyggnad. För att belysa

problemet, ta med ett exempel som fått tackning enligt 700-bandets täckningskrav, där väldigt få nyttjar den täckning som har etablerats.

3. Ska identifiering av vita områden baseras på 10 Mbit/s upp-/nedlänk eller endast nedlänk?

Kommentar: Frågeställning kommer från drömscenariot för att stötta svensk digitalisering och att Sverige ska bli bäst i världen på att ta tillvara digitaliseringens möjligheter. Då blir 10 Mbit/s upplänk ett underliggande krav för att ha självkörande bilar ute på gator och ute i skogen. Det går ihop med frågeställningen om de kommersiella aktörerna i Sverige ska bygga kapacitet för räddningstjänsten. Det är så stor frågan blir. Då krävs ett kapitaltillskott som ingen operatör har möjlighet till. Det är många gånger större än det som operatörerna redan investerat i mobilnäten i Sverige. Om man nu pratar om samhällets bästa är räddning av liv från räddningstjänst och polis det vi tidigare var inne på.

Kommentar: Från ett teknikperspektiv bör vi absolut prata om både upp- och nedlänk, men de kan absolut inte ha samma krav. Då blir det att man måste förtäta ännu mer.

Kommentar: Beskriv vad som krävs för att man ska nå upplänk på 10 Mbit/s och vad som är konsekvensen om man sätter sådana krav.

Kommentar: Det är stora investeringar med sådant krav på upplänk. Det enda sättet är att bygga tillsammans i ett neutralt nät.

Kommentar: Att nå dit 2023 känns väldigt tidigt.

Kommentar: Vi måste vara tydliga med att det är bredbandsmålet vi ska jobba med, och vara tydliga med det inte är en fråga om hur räddningstjänst fungerar.

Kommentar: Vi har haft denna diskussion tidigare, vad är det man normalt kan förvänta sig använda. Är det rimligt att förvänta sig att använda samma applikation både vid Stureplan och vid stugan på landet? Vi har fört de här diskussionerna men inte landat i något riktigt bra svar och det är därför det här kommer tillbaka.

Kommentar: Den definitionen bör ju komma högre uppifrån annars blir det lätt att man skapar rimlighet utifrån sina egna förutsättningar.

Kommentar: Vi måste beskriva konsekvenserna om det anses rimligt med symmetrisk hastighet upp- och nedlänk. Vad är konsekvenserna av ett sådant tänk.

Kommentar: Vi måste tänka på vilka som kommer att läsa den här rapporten. Ju mer vi kan väga konsekvenser och nyttor mot varandra desto lättare blir det att förstå.

Kommentar: Det är viktigt att vi har någon form av slutsats om vi ska ha de här mycket starka målen som vi behöver för att vara bäst i världen på att ta till vara på digitaliseringens möjligheter, då måste vi också få med i rapporten om samhällets hantering samt att man skjuter till kapital.

Kommentar: Det nämns i rapporten att man hittills behövt gå in och finansiera men vilka är "man" och hur ska den finansieringen se ut och till vad? Det är också jätteviktigt. Det ska inte se ut som att det är jag som tecknar ett abonnemang som ska betala mera för det abonnemanget. "Man" måste vara ganska konkret i den beskrivningen.

Kommentar: Tycker att det behövs scenariobeskrivning som beskriver att det kommer en prislapp med ett krav på 10 Mbit/s symmetriskt. Bra att vi ger underlag uppåt till beslutsfattarna.

Kommentar: Det är kanske så att man inte behöver skriva jättemycket om det. Är det så att målet ska förstås på det sättet att även kommande teknikutveckling och kommande teknikanvändning ska inrymmas i en analys i nuläget, är det svårt att analysera totaleffekterna av det. Det kommer innebära ett ökat behov av master och förtätning samt ytterligare stora investeringskostnader. Man behöver kanske inte skriva mer än så.

Diskussion – Mark- och miljööverdomstolens dom i Båstad

Bakgrunden för diskussionen är att Telenor sökt sändningstillstånd för ett torn i Båstads kommun som man inte fick beviljat. Telenor har överklagat i fyra instanser varav den senaste var Mark- och miljööverdomstolen. Enligt domslutet¹ anser domstolen att Telenor uppfyllt sin undersökningsplikt om alternativa placeringar men att det inte kan anses vara en liten avvikelse från detaljplan vilket är kravet för att komma vidare. Mark- och miljööverdomstolen avslog

¹<http://markochmiljooverdomstolen.old.domstol.se/Domstolar/markochmiljooverdomstolen/Svea%20HR%20P%2010659-18%20Dom%202019-12-19.pdf>
Sammanfattning av domen i tidningen Bjäre nu: <http://bjarenu.se/bygglov-for-telemast-i-hemmeslov-ska-provas-av-hogsta-domstolen/>

därmed överklagan. Rättsläget är dock oklart varför domstolen tillåter överklagan till Högsta domstolen. Telenor har nu överklagat till Högsta domstolen och ärendet förväntas tas upp inom 2-3 månader.

Telia Company har med anledning av domslutet i Mark- och miljööverdomstolen valt att skicka en skrivelse med Telias uppfattning i ärendet samt vilka konsekvenser det kan innebära om domen står sig och blir prejudicerade för alla kommuners hantering av liknande tillståndsärenden. Telia skickar en kopia på sin skrivelse till samtliga i arbetsgruppen.

Kommentar: Skulle den här domen stå sig har vi försvårat oerhört att skapa mer mobiltäckning i tätbebyggt område. Det riskerar att allt vi gör här och pratar om i den här arbetsgruppen är helt förgäves.

Kommentar: Till att börja med är risken att alla kommuner nu i väntan på HDs utfall kommer att säga att de avvaktar domen. Kommer man till läget "ni har bevisbördan" riskerar det att bli otroligt kostsamt och tidskrävande.

Kommentar: Man ansåg att det var en avvikelse från plan som inte kunde anses vara en mindre avvikelse, därför kunde man inte bevilja bygglov. Men om man behöver en planöverenstämmelse varje gång vi ska bygga en mobilmast får vi skriva om alla detaljplaner i hela Sverige. Det är många detaljplaner som är skrivna innan det fanns mobiltelefoni.

Kommentar: Det är få kommuner som tar hänsyn till elektroniska kommunikationer i sina detaljplaner.

Kommentar: Det är skilda enheter på kommunerna som gör saker. De som beslutar har inget ansvar att anta en bredare syn. Den ena avdelningen driver på att det behövs mobiltäckning i ett område medan en annan avdelning slår fast att det inte är tillåtet med någon mast i samma område där det önskas mobiltäckning.

Kommentar: Föreslår att det förs en separat dialog vid ett extra möte. Om några av oss kan träffas tillsammans med SKR juridik och bygglovsexperter, där vi tittar närmare på problembilden och ser hur den kan motiveras. Därefter skickas ett förslag till arbetsgruppen hur vi tänker om detta, för att sedan ta upp det i ett arbetsgruppsmöte.

Kommentar: I det korta perspektivet handlar det nog om att fler behöver ge sin bild. Man knäcker inte detta med en långtgående diskussionen. Om man anser att man har intresse bör man nog skriva till Högsta domstolen.

Kommentar: Vad har nya lagförslaget för betydelse som inbegriper att man tar bort kommunernas möjlighet att i större utsträckning ställa separata krav för byggandet? Går det att dra paralleller till utbyggnaden av mobilnät?

Kommentar: Det kommer snart publiceras en utredning som kommer föreslå undantag från plan och bygglagen. Det direktivet kom för några veckor sedan och det handlar om vilka byggnader som man kan undanta från bygglov.

Kommentar: Vi kommer in på vad som behöver tas upp i kommunernas bredbandsstrategier. Det går inte att lägga något tvång på kommunerna men om mobiltäckning finns med kan det bidra till att andra delar i kommunen gör sitt för att uppfylla bredbandsstrategin.

Kommentar: Det är bra om det finns ett politiskt strategi- beslutsdokument att hänvisa till och utgå ifrån. Men det är inte dokumentet i sig utan det är helhetsförståelse och engagemang som behövs.

Kommentar: Fördelen med strategier är att en tjänsteperson kan säga "men kommunfullmäktige har beslutat, det är i den riktningen vi ska gå". Då får man hantera alla beslut utifrån det. Strategin pekar i en riktning och det är viktigt att få med mobiltäckning i strategierna.

Genomgång av slutrapportens disposition

Kansliet presenterade slutrapportens disposition.

Tanken med slutrapporten är att:

- Utgå från kommentarer från arbetsgruppen och tidigare rapporter
- Lyfta fram vikten av mobiliteten för att Sverige ska bli bäst på att ta tillvara digitaliseringens möjligheter
- Föreslå en vision för framtiden med delat ansvar för att vi ska lyckas med mobiliteten
- Vara startpunkten för en mängd olika förslag med målet att möta den ökade förväntan utanför tätorter

Kommentar: Svårt att se systematiken i kapitel 5 som bör omarbetas.

Kommentar: Sakernas internet tas inte upp som ett eget område utan istället under respektive bransch och offentliga organisationer.

Kommentar: Angående punkt 3.1 "Digitalisering", pratar vi alltid om att mobilnäten måste byggas ut och förstärkas men det handlar också om att andra användare som tågoperatörer och liknande måste ge förutsättningar för att mobilnäten ska fungera.

Kommentar: Det är lätt att blanda in tågen just nu för att det är högaktuellt, men det finns många exempel på aktörer som behöver vara aktiva och underlätta för att nå målen.

Kommentar: Ta med civilförsvaret under offentliga organisationer.

Kommentar: Lyft finansieringsfrågan och samverkansområden för mer än samhällsmaster, exempelvis andra samfinansieringsmodeller för tunneltäckning och täckning utefter järnvägen.

Kommentar: En synpunkt, under 4.3.2 "Vems ansvar" är det viktigt att vi pratat om operatörernas, regionernas och kommunernas ansvar. Det vi saknar är statens ansvar. Det kan gälla finansiering men kan vara andra saker också.

Kommentar: Man bör i rapporten diskutera och ta upp det här med nöd-nät, exempelvis Firstnet USA och Finlands väg framåt.

Genomgång av utkastet till slutrapport - grupparbete

Målet med grupparbetet är att arbetsgruppen ska:

- Kunna diskutera utkast till slutrapport
- Kunna kommentera innehållet
- Ge kansliet information i fortsatta arbetet med slutrapporten

Diskussion av utkast till slutrapport i fyra grupper om 3-4 personer. Utkastet är fördelat på fem stationer som varje grupp ska passera.

Att tänka på i grupparbetet:

- Om slutrapporten:
 - Rubriknivå – Rubriknamn, avsnittet på rätt plats i rapporten?
 - Textnivå – Fakta ok, eventuella felaktigheter i skrivningarna, saknas något i materialet? Komplettera och rätta!
 - Om något ska strykas eller läggas till, motivera!
 - Känsliga avsnitt – Finns det avsnitt som kansliet bör vara extra uppmärksamma på?

- Om bilagorna:
 - Vad bör ingå i dem?
 - Finns det material i slutrapporten som behöver utvecklas mer i form av en bilaga?

Grupparbetet redovisades muntligen av grupperna vid respektive station.

Summering och avslutning av mötet

Att göra innan nästa möte

Respektive deltagare i arbetsgruppen skickar sina tankar om nationell roaming, vilka är fördelarna och nackdelarna.

Kommande möten

Arbetsgruppens kommande möten hålls:

- Arbetsgruppmöte 5. 17 april 2020
- Arbetsgruppmöte 6. 26 maj 2020
- Eventuellt extra arbetsgruppsmöte 5 maj 2020

Mötets avslutande

Ordförande avslutade mötet och tackade för engagemanget.